Početak drugog polugodišta 2001. godine

Autor Guste Santini
Nedjelja, 01 Srpanj 2001 21:28

Prošla, 2000., godina od strane javnosti ali i ponekih ekonomista smatrana je godina konsolidacije što znači: dovođenje domaćeg proizvoda u sklad sa domaćom potrošnjom ili: pokrij se koliko ti je biljac dug. Kao što znamo ciljevi nisu ostvareni. Vodila se je ekonomska politika u prošloj godini koja je bila tek nastavak prethodne politike u novom «aranžmanu». Kako siješ tako žanješ kaže naš narod.

Veličina ovogodišnje proračuna se je mjenjala sukladno mogućnostima prodaje obiteljskog srebra odnosno zaduživanja u inozemstvu i kod kuće. Inozemne institucije su osporavale, ispravno, da je moguće u tako kratkom vremenu rasprodati toliko obiteljskog srebra. Povuci – potegni (očekivano) Vlada se je priklonila inozemnim sugestijama. Veličina proračuna bila je, kao što je kazano a na ovim stranicama u više navrata komentirano, vladin prijedlog kojim su postavljeni ciljevi ekonomske politike za 2001. godinu.

Danas znamo da je i manji plan (ras)prodaje obiteljskog srebra neizvjetan. Što više za vjerovati je da će se (ras)prodati udjeli u tvrtkama koje hrvatska država ima a u vlasništvu su stranaca. To je potpredsjednik Vlade sasvim eksplicite kazao u Dubrovniku.

Druga je mogućnost da će Vlada emitirati novu emisiju obveznica kojim će «pokupiti» višak likvidnosti koji će se ostvariti emisijom kuna u vrijeme turističke sezone i tako «zatvoriti» rastući manjak prihoda od (ras)prodaje. Ovom iznosu valja pridodati i višak likvidnost poslovnih banaka uslijed suzdržavanja istih od kreditiranja procesa reprodukcije. Stanovništvo je uglavnom saturirano i tek nove ideje nalaze nove koristike kredita ako ispunjavaju kreditne uvjete. Dakle svi će biti sretni. Privreda u toj priči nije bitna. Država će zadovoljiti svoje proračunske potrebe a banke se «riješiti» viška likvidnosti. Ostaje narednim vladama da vode brigu o raspoloživom društvenom proizvodu nakon što se podmire obveze prema inozemstvu.

Prema tome, današnja vlast - kao što to nije činila ni vlast prije nje - ne vodi računa od proizvedenom, raspoloživom i potrošenom proizvodu. Ove temeljne veličine su zapostavljene dnevnim događanjima iako postaju sve nepovoljnije. Kretanja je najlakše isčitati iz kretanja duga prema inozemstvu i tuzemstvu odnosno prodaji obiteljskog srebra. Nikako se neće «spustiti lopta na zemlju» i odrediti koliki je nacionalni proizvod i koliko smijemo trošiti kako bi Hrvatska mogla dinamizirati svoj privredni razvoj.

Konačno valja jasno reći da smo rasprodali obiteljsko srebro (u prethodnom samoupravnom sistemu temelj drugog stupa mirovinskog osiguranja) i da smo zaduženi preko svake mjere. Pored zaduženosti ostaju mnoge «rupe» koje će se jednom morati zakrpati. Ostaje otvoreno pitanje iz kojih izvora će se to učiniti. Sve vam je to zapravo dragi čitaoče cijena političke stabilnosti cijena. Inflacija nas nije napustila jer nismo ništa ni učinili da nam se to dogodi. Inflacija (njezina veličina i njezino kretanje u vremenu što implicira i cijenu koja je pri tome plaćena; za što se zalažem od 1994. godine! /Ekonomska politika za 1995. godinu, Rifin, Zagreb/) u Hrvatskoj se tek treba utvrditi ma koliko mi šutili o tome. Osim verbalnog optimizma malo nam je što ostalo čime bi mogli najaviti koncepciju i strategiju razvoja Hrvatske.